

Arbeidsdepartementet (AD)
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Oslo, 13. januar 2010

Vår ref. 09/00008-25
Deres ref.: 200902081-/EBB
Saksbehandler: Bente Øverli

< kreftforeningen.no

Høring – utkast til forskrift om arbeidsavklaringspenger og utkast til forskrift om tilleggstønader etter folketrygdloven kapittel 11 og endringer i ny § 11-13 tredje ledd i folketrygdloven.

Vi viser til høringsnotat datert 3. desember 2009 vedr. ovennevnte. Nedenfor følger Kreftforeningens innspill og merknader.

Kreftforeningen er en landsdekkende frivillig organisasjon. Vårt hovedmål er at flere skal unngå å få kreft, at flere skal overleve, og at kreftammede og deres pårørende skal få best mulig livskvalitet. Det lever om lag 190 000 personer i Norge som har, eller har hatt, kreft. Årlig får drøyt 26 000 personer diagnosen kreft, og antall krefttilfeller øker jevnt.

Vi vet at stadig flere lever med kreftsykdom i lang tid. Dette stiller velferdssystemet generelt og helseapparatet spesielt overfor store utfordringer, prioriteringer og valg. Individuelt tilrettelagte tjenester er viktig for kreftpasienter fordi mange har et svingende sykdomsforløp avhengig av hvor de står i behandlingsopplegget og hvilke resultater behandlingen gir. Et lovverk som skal fremme et inkluderende arbeidsliv må derfor, så langt det er mulig, ivareta denne gruppens til dels svært krevende sykdomsbehandling og rehabiliteringsprosess.

Våre merknader til forskrift om arbeidsavklaringspenger:

I § 1 foreslås unntak fra kravet om forutgående medlemskap (i folketrygden). Vi støtter dette forslaget da unntak kan styrke muligheten for å motta ytelsen og dermed komme i arbeid.

I § 2 foreslås unntak fra maksimal stønadsperiode (utover 4 år) om personens helsetilstand tilsier en utvidelse. Dette er et viktig unntak som kan ivareta behovene til personer med alvorlig og langvarig sykdom, fordi vi vet at en god del kreftpasienter kan slite med helseplager i flere år etter at de ble diagnostisert med kreft.

I § 3 foreslås maksimal vedtaksperiode fastsatt for ett år av gangen. Dette vil sannsynligvis være hensiktsmessig for de fleste som mottar arbeidsavklaringspenger, mens det for personer med alvorlig og langvarig sykdom vil medføre en stor tilleggsbelastning om de årlig skal måtte bli vurdert for ytterligere forlengelse av ytelsen når de åpenbart fyller kriteriene for forlengelse. Vi ber derfor om at det gjøres unntak fra denne paragrafen med bakgrunn i personens helsetilstand, slik det gjøres i § 2, og i samråd med behandlende lege og rådgivende lege.

Kreftforeningen

Hovedkontor: Tullins gate 2, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 4 Sentrum, 0101 Oslo
Fakturaadresse: Kreftforeningen c/o Fakturamottak,
Postboks 4350 Vika, 8608 Mo i Rana
Telefon: 07877 • Faks: 22 86 66 10 • E-post: servicetorget@kreftforeningen.no
Foretaksnr. NO 951812528 MVA • Bankgiro 7032 05 11168

– frivillig kreftarbeid siden 1938

I § 4 foreslås jevnlig oppfølgingstidspunkter definert til minst ett årlig oppfølgingstidspunkt i 2010, med sikte på halvårlige oppfølgingstidspunkter fra 2011. Jevnlig oppfølging av kompetente saksbehandlere er helt sentralt for å kunne gi tilpassede tilbud, og halvårlig oppfølging er sikkert fornuftig for de fleste mottakere av ytelsen, og også for mange kreftpasienter. Men igjen må vi poengtere nødvendigheten av å gi unntak for personer med alvorlig og langvarig sykdom hvor innkalling til NAV framstår som åpenbart unødvendig på bakgrunn av helsetilstanden, og bare vil medføre tilleggsbelastninger for personen og administrativt merarbeid for NAV.

En konsekvens av forslaget om årlig oppfølging vil også for enkelte kunne medføre ingen oppfølging overhodet all den tid vedtaksperioden foreslås å være ett år av gangen. Poenget her er at NAV i samarbeid med bruker, behandlende lege og rådgivende lege må vurdere hva som er hensiktsmessig hyppighet i oppfølgingen, framfor å bruke knappe saksbehandlingsressurser på personer som er under langvarig medisinsk behandling, og først og fremst trenger oppfølging fra helsetjenesten framfor NAV.

I § 10 foreslås at vedtak om arbeidsavklaringspenger under arbeidsutprøving skal kunne vedtas kun én gang i løpet av en 6 måneders periode. Vi mener dette er for rigid, og ikke gir tilstrekkelig rom for fleksibilitet i de tilfeller hvor personen for eksempel har tilbakefall av sykdommen og kanskje trenger flere forsøk (vedtak) før vedkommende kan jobbe mer. Vi mener derfor det bør være rom for å gjøre mer enn ett vedtak i 6 måneders perioden. Dette handler om å lage et regelverk som også ivaretar personer under langvarig behandling og med svingende forløp. Vi vil også poengtere at arbeidsavklaringspenger under arbeidsavklaring er et godt tiltak, men at det burde være mulig å få denne ytelsen i inntil 12 måneder, og ikke bare i inntil 6 måneder. Dette ville i langt større grad ivareta forannevnte målgruppe og være et viktig bidrag til målet om å få flere i arbeid.

Våre merknader til forskrift om tilleggsstønader etter folketrygdloven kapittel 11:

I § 10 foreslås det at tiltaksdeltaker skal kunne få dekket sine faktiske overnattingskostnader dersom dette gir lavere utgifter for Arbeids- og velferdsetaten enn å gi stønad til daglige reiser. Vi støtter dette forslaget.

Når det gjelder forskriften om tilleggsstønader, har vi en merknad til § 7 Stønad til hjemreiser, annet ledd, om at til medlem som har barn under 10 år, ytes stønad til åtte hjemreiser per år. I de tilfeller mottaker av arbeidsavklaringspenger er alvorlig syk (tidvis med uviss utgang) og mye borte fra hjemmet, må vedkommende få dekket hjemreiser også når barnet er over 10 år. Dette er svært viktig både av hensyn til den syke forelder og ikke minst av hensyn til barnet og den totale familiesituasjonen. Vi mener aldersgrensen her bør være 18 år. Etter barnelovens regler, er foreldrenes forsørgeransvar, oppfølgingsansvar og forelderrolle juridisk sett ikke avsluttet før barna er 18 år, og dette bør gjenspeile seg i all lovgivning. Det samme gjelder i forhold til § 9 Stønad til barnetilsyn.

Våre merknader til endringer i ny § 11-13 tredje ledd etter folketrygdloven:

Det foreslås videre en presisering av ny § 11-13 tredje ledd i folketrygdloven, og at det skal kunne gis arbeidsavklaringspenger etter unntaksbestemmelsen i inntil 6 måneder. Det er ikke umiddelbart forståelig hva departementet foreslår med denne presiseringen og hvilke unntak det refereres til. Om vi forstår forslaget riktig, er dette imidlertid en innstramming sammenlignet med nåværende lov når det foreslås å begrense ytelsen til inntil 6 måneder. En slik innstramming er vi sterkt imot. Dette fordi mange personer med lange behandlingsløp og svingende forløp har behov for arbeidsavklaringspenger utover 6 måneder også etter denne bestemmelsen, fordi inntil 6 måneder for enkelte er altfor kort tid til å få nødvendig fotfeste i arbeidslivet. Det er svært uheldig, og sikkert utilsiktet, om forslaget medfører at flere må over på uførepensjon og i verste fall sosialhjelp fordi ytelsen kun kan mottas et halvt år. Igjen vil vi understreke behovet for å lage så inkluderende ordninger som mulig.

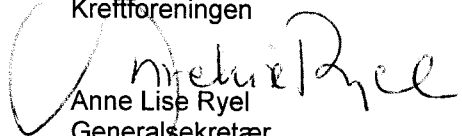
Vi reagerer negativt på det nye forslaget om å gi arbeidsavklaringspenger inntil 6 måneder kun til studenter under 26 år. Det framstår som svært urimelig at ikke de samme rettighetene også skal gjelde for studenter over 26 år, da rettigheter tilknyttet arbeidsavklaringspenger må være de samme for studenter uavhengig av alder. Dette er en problemstilling vi har tatt opp med departementet ved flere anledninger tidligere, og vi er sterkt imot at 26 års grensen nå foreslås gjeninnført. Regelverket må fremme rehabilitering og et inkluderende arbeidsliv, også for studenter. Og det må gjelde alle studenter som har behov for aktiv behandling for å kunne gjenoppta studiene.

Avsluttende merknad vedr. meldeplikt:

Loven om arbeidsavklaringspenger inneholder en omtale av meldeplikt i § 11-7. Det framgår klart i tredje ledd at "dersom det vil være unødig tyngende for medlemmet å overholde meldeplikten, kan Arbeids- og velferdsetaten helt eller delvis fritta medlemmet fra meldeplikten". Videre står det i fjerde ledd at "Arbeids- og velferdsetaten skal av eget tiltak vurdere om det skal gis fritak fra meldeplikten". Dette er vi fornøyd med. Kreftforeningen har imidlertid den siste tiden mottatt en rekke henvendelser fra kreftpasienter og pårørende som har fått beskjed fra sitt lokale NAV-kontor at alle må sende meldekort uansett helsetilstand og personlig situasjon. Dette er svært uheldig og belastende for alvorlig syke mennesker, noe som også har vært tatt opp i media de siste ukene. Vi ber departementet om å poengtere overfor NAV de unntaksbestemmelsene som gjelder vedrørende meldeplikt, og at disse gjennomføres slik loven gir rom for. Dette handler først og fremst om ivaretagelse av alvorlig syke, men også om å bruke NAVs ressurser mest mulig fornuftig. I vår høringsuttalelse til loven om arbeidsavklaringspenger (ref. brev datert 10. mars 2008) påpekte vi at unntak fra meldeplikt vil omfatte enkelte personer med kreft og annen alvorlig sykdom. Vi ba videre departementet vurdere, og konkretisere, hvilke grupper og tilfeller som skal unntas bruk av meldekort, særlig med bakgrunn i medisinske kriterier og helsetilstand. Vi vil igjen understreke behovet for dette.

Kreftforeningen ser fram til departementets videre oppfølging av dette viktige lovarbeidet.

Med vennlig hilsen
Kreftforeningen

Anne Lise Ryel
Generalsekretær